

100.139

STAROSTELE

séù

Datini dela nunțile Românilor Ardeleni.

Adunate de

BCU Cluj / Central University Library Cluj
Jon Popù Țeteganul.

Proprietatea și Editura Tipografiei „Aurora“ A. Todoran.

GHERLA

Tipografia „Aurora“ A. Todoran

1891.

STAROSTELE

séű

Datini dela nunűile Roműnilor Ardeleni.

Adunate de

BCU Cluj / Central University Library Cluj
Jon Popu Reteganul.

.....
Proprietatea ŝi Editura Tipografiei „Aurora“ A. Todoran.
.....

GHERLA

Tipografia „Aurora“ A. Todoran

1891.

Precuvântare.

Literatura noastră poporale este atât de bogată, ca puținele în lume, cât spre a o studia cineva totă, i-ar' trebui o vieță întrégă, o avere mare, o minte și pasiune deosebită.

Timp lung i-ar trebui, căci este foarte bogată; de avere mare ar avea lipsă, ca se nu fie silit a âmbra după alte lucruri, ci se stee numai de ea; și minte și pasiune deosebită ar trebui se aibă, căci altcum înzădar i-ar' fi munca.

Dar nu toți avem tóte câte ni se recer spre a studia literatura noastră poporale cu de amănuntul, după cum ar merita, drept acea cei mai mulți ne vom mulțami cetind productele altora, cari decî de anî aũ lucrat pe acest teren, aũ âmblat și adunat tot ce putură afla.

Nici că putem ascepta ca unul fiecare să-și procure tomuri întregi, scumpe, cari conțin tóte ramele literaturéi noastre, dar apoi nici aceea nu putem pretinde ca din o căusă orî alta se fie lipsiți chiar și de părțile cele mai capitale ale scumpei noastre literaturi; e neces adecă ca productele literaturéi noastre — cu deosebire cele mai de capetenia, se le scótem și în ediții poporale, cât se póte de ieftine, ca să se póta apropia de ele și bogatul, și seracul, și dreptul și pécătosul. . . .

Étă causa din care mi-am propus a scóte, iubite cetitor, cãrticica ce o aĩ în mână. In ea nu cãuta descrierea decursului nunților românesci, nu; aceea se află în alte opurĩ mai mari; aci am pus anumit numai unele produse literarie împreunate cu ceremonia nunții, care adecã șciũ cã sunt atât de plăcute tineretului nostru.

De aceea și cred cã va fi cetitã acésta cãrticicã cu plăcere, precum și doresc.

Reteag, 1 August 1891.

Ion Popũ Reteganul.

Cercarea viitoriului.

Omul ar voi sub orî ce preț se scie ce noroc va avea în viață; el drept aceea face combinațiuni preste combinațiuni, numai se străbătă în tainele cele nepătrunse ale viitoriului. Chiar pentru aceea nimic nu lasă necercat, neispitit, numai dóră-dóră va putea străbate acolo, unde ochiu omenesc nu-i iertat a străbate. Dar omul fiind cea mai mare parte a anului cuprins cu fel și fel de greutate și necasuri ce-i storc sudori crunte, numai arare-orî are vreme să se ocupe cu cercarea venitoriului, care înse-i fierbe 'n cap tot mereu. Mai multă vreme are iérna, în noptile cele lungi. Atunci, cu deosebire la anul nou și bobotéză, își caută tineretul în multe chipuri venitoriul. Atunci se adună mai mulți feciori și fete la un loc, în vatră focul pîrpăie mereu roș ca limba unui smeu, tinerii glumesc și spun câte pologenii tóte, apoi unul trage focul la o parte, ér pe vatra înfierbântată aruncă doi perî de porc. Perii înfierbântându-se se cârligă. De cumva perii încârligându-se se împreună la olaltă, atunci cei doi tineri, căroră aũ fost numiți acei perî — s'or lua, ér de ard perii despărțiți, nu s'or lua. — Tot atunci pun în vatra focului și frunđuțe de bănuț; de se beșică de căldură și jócă — e semn bun, de ard fără a

se bulbuca — e semn că din dragostea celor doi, pe séma cărora fură numiți, nu s'a alege nimic.

Maî caută-și norocul și așa, că scot pe un tinër orî pe o fată afară, ér' cei din casă înșiră pe mėsă maî multe vase cu gura-n jos, și sub ele pun: sare, peptine, perie, inel, pâne... apoi chiamă pe cel de afară se vină se ridice vr'un vas. Acela vine, dar cu mâna tremurătoare ridică vasul, că dela lucrul aflător sub vas atêrnă norocul lui. Așa: de a aflat sub vasul ridicat sare — orânda-i va fi bogat dar sgârcit, de a aflat pâne — va fi bogat și bun, perie — bêtrân, inel — frumos, cărbune urît ș. a. m. d.

Apoi es fetele afară și fiecare numerà parii începând dela nouê îndărept, ér când ajung cu numêratul îndărept până la unul, acel par îl légă cu ceva semn cunoscut. Adóua ți își caută fiecare fată parul, dacă acela e cu cógiă — orênda-i va fi bogată, dacă e dubit — va fi sêrac, de-i neted — va fi frumos, de-i strâmb — urît ș. a. . . .

Fata spre țiua de anul nou își pune lingurile în pólă și merge în vecinî; de o îmbiă vecinî se ședă — nu s'a mărita în carnevalul acela, de nu o îmbiă — se va mărita.

Sê duce atunci nóptea în grădină și suindu-se într'un prun țiuce:

Nu scutur prunul
Că scutur nebunul

Să vină-n sat
Să-mi aducă bărbat ;
De o fi-n asta țeră
Să vină 'n de séră,
De o fi-n altă țeră
Să vină mâni séră.

Fata se duce la câmp și sapă o rădăcină de mătrăgună, — duce sare și pâne de grâu și le pune în locul de unde a săpat mătrăguna, apoi își întorce cămeșa pe dos și ȃice rugăciunile, după aceea învêrtind mereu mătrăguna în mâni ȃice :

Mătrăgună, dómna bună,
Mărită-mă-n asta lună,
De nu-n asta, în cealaltă
Mărită-mă dup'olaltă ;
Mărită-mă gógă mene,
Mărită-mă că mi vreme,
Că de nu mi mărita
Mare gógă te-a mânca,
Că de cap te-oî apuca
De pămênt cu tine-oî da
Ca se sciî că io-s mai tare
Nu mă tem de a ta muștrare.
— Dar mătrăguna încă ȃice :
Lasă buruiana se-nspice,
Că dacă a înspica
Apoi te vei mărita
După cine tu vei vrea
Numai se ai vóie
După un fecior de stat
Care-i mai frumos în sat,
Frumos și gazdă mare
Să nu-ți facă supérare,
Fără se fi fericită
Ca o muiere cinstită.

Cum se lĂgă fetele, ca se nu se pĂtă mĂrita, ori feciorii ca sĂ nu se pĂtă Ănsura?

SĂ fac dĂuĂ chipuri de cĂră, unulĂ al ei ŝi unul al orĂndeĂ, acelea se ĂngropĂ Ăn pĂmĂnt, Ăn cimiter, la umbrĂ, unde nici cĂnd nu ajunge sĂ-rele. DacĂ nici un om cu voia, nici din ĂntĂm-
plare, nu scĂte chipurile la ivĂlĂ, la sĂre, atunci
aceia, cuĂ le-aĂ fost menite, remĂn legaĂi pe veci.
DesgropĂndu-le cineva — aceia sunt deslegaĂi,
ŝi se pot cĂsĂtori.

DescĂntec de dragoste.

LunĂ, lunĂ,	MĂnĂ calul de sub tine,
DĂmnĂ bunĂ	Da-l mĂnĂ, da-l asvĂrleŝce
CĂluĂ Ăi	Iuti la mine-l arĂduesce
CorbaciĂ n'Ăi	Iute ca vĂntul,
N'a corbaciul dela mine	Tare ca gĂndul.

Acest descĂntec Ăl đice fata Ănaintea luneĂ
pline de trei ori, cu un fir de bosuioc sĂu altĂ
floricea Ăn mĂnĂ. DupĂ ce-ŝi gatĂ descĂntecul
aruncĂ Ăn apĂ curgĂtĂre firul de bosuioc sĂu flĂ-
rea ce a ŝinut'Ă Ăn mĂnĂ.

Ăn điaa urmĂtĂre se rostesce la rĂsĂritul sĂ-
reluĂ, cu mĂnile ridicate Ăn sus ŝi cu faĂa cĂtrĂ
sĂre, urmĂtoriul descĂntec :

SĂre sĂre!
CĂnd rĂsai,
Ăn faĂa mea rĂsai;
ComĂnacul tĂu
Ăn capul meĂ,
ĂncĂlĂiile tale
Ăn cĂlcĂiele mele.

Aşa se-ţi fiu eu ție,
Ca sfântul sóre
Când resare ;
In faţă ca sórele
In dos ca dómnele
Cătră câţi oi rîde
Inima le-a plînge,
Cătră câţi m'oi uita
Toţi la min' i-oi aduna.

Mergând apoi la apă, unde a aruncat în
séra trecută flórea, ăice :

Deminéţă m'am sculat
In mare ură m'am aflat
În ură urată
În ură ţipată.
— Nu gândí nimică,
Că la riul Jordanului ducete-oi
Mândră şi frumósă facete-oi
Pe curpător de aur punete-oi.

Apoi se spală. Sosind acasă ia un pocal în
care sunt mai multe dulcetuři, suflă preste dên-
sul de nóuë orî şi ăice :

Unde mergeţi voi 99 de pageri împagerite
Cu 99 de hîrburi înfocate ?
— Cămp a usca
Văi a seca !
— Eū vë sorocesc
Cu sorocul meū
Şi a lui Dđeū
Acolo nu mergeţi
Ci mergeţi la N.
Acolo vë duceti

Pe gura lui mă băgați
La inima lui m'așezați
Dați-i dor de dorul meu
Dragoste de dragostea mea,
Bună din bunețele mele :
Să n'aibă stare și aședare
Precum n'are apa-n vale
Nici ziua nici noaptea
Până când cu mâna mână va da,
Pe ceialalți înapoi î-i va lăsa,
Sub călcăiu-i-oî călca
Pe dinainte li-oî umbla.

Alt descântec de dragoste.

În ajunul de Boboteză, când âmbă popa cu crucea, fetele de mărit pun itele de țesut la pragul ușei, cu cuvintele : Așa se n'aibă stare și aședare feciorii până vor sosi la ele, cum n'au itele când țesă cu ele. Tot atunci aruncă fetele grăunțe prin tindă și prin casă, ca așa se âmble feciorii după ele, cum âmbă galițele după grăunțe. Mai merg fetele cari nu se pot mărita curând la fântână și dic :

Bună dimineta apă mândră leurosă !
— Sănătate bună fată mândră și frumoasă.
— Eu am venit la tine apă mândră leurosă
Să mă faci mândră și frumoasă
Că m'am aflat de ochi orbită
De urechi asurdită,
De gură amuțită,
De mânuri legată,
De picioare 'mpiedecată
Și-n ură până-n grumazi băgată.

— Nu te teme fată mândră și frumoasă,
De ochi desorbite-oï,
De urechi desasurđite-oï,
De gură desamuțite-oï,
De mâhuri deslegateoï,
De picioare despedecateoï,
Cu apa Jordanului spălateoï,
Mândră și frumoasă faceteoï,
Și la toți feciorii arătateoï.

Căutarea pe stele.

Fetele de mărit es afară sâmbătă séra și
marți séra și vorbesc astfel cu stelele, nume-
rându-le pân' la nouă :

Una stea c'o stea, se-mi aduci orênda mea,						
Două stele » » » » » » » »						
Trei » » » » » » » »						
Patru » » » » » » » »						
Cinci » » » » » » » »						
Șese » » » » » » » »						
Șapte » » » » » » » »						
Opt » » » » » » » »						

Nouă stele c'o stea se-mi aduci *data* mea și *orênda* mea.

Una stea, steluța mea,
Io m'oï culca,
Tu nu te culca,
Io-ï dormi,
Tu nu dormi,
Io m'oï hodini,
Tu nu te hodini,
Ié-te, dute, unde io te-oï mâna,
Iete, dute la data mea,
La orênda mea,
Nu-ï da stare,
Nu-ï da aședare,

Nică cu tată-seu la măsă
Nică cu maică-sa în casă,
Nică cu frați, nică cu surori,
Nică cu văduvă grasă,
Nică cu fată frumósă,
Până la noi n'a veni
Pân' pe mine m'a lua,
Până-n cununie cu mine a sta!

. . . . . , . . .

Cum se însoră Românul?

Junele român, când îi vine vremea căsătoriei, își cunoște bine fata cu care de bună voia se lăgă pe totă vieța, în bine și în reu; el o iubesc din totă inima și este sigur, că și ea îl iubesc; deci căsătoriile junilor noștri sunt întemeiate pe iubire împrumutată. Până înse nu da în dragoste cu fetița, pe care-și pune ochii, junele român își deschide bine ochii să vedă: a cui e? din ce ne-am de ómenî? cum e mamă-sa? surorile ei? mătușele ei? cum alte muieri din neamul ei? căci el scie din bătrâni că: cum e mama — așa-i și fata; de a sărit capra măsă — iéda va sări casa; ce sameni — aceea resare; din pomul bun — póme bune, din porumbrel — porumbrele; tóte acestea le scie, și dacă sciindu-le bine totuși îi place fata întru tóte, atunci nu mult îi pasă: avută e orî sěracă? numai să fie frumósă, sănătósă, harnică și din ómenî de omeniă; fac prietiniă, o jócă-n tot jocul, îi cântă de dragoste, o petrece dela joc și

dela ședătoare, de o 'ntâlnește la fântână îi scóte apă și se pórtă cu ea ca cu un măr roșu numai să-l îndrăgescă. Fata, din partea ei, la început e mai sficiósă, mai nu sciũ cum, până se vedă ce părere aũ despre junele cutare aĩ lor de acasă, că mumăsa-ĩ cu ea la joc, vede cu cine jócă, se uită cu cine povesteste mai de aprópe și — de i-se pare — se face a nu vedé; de nu i se pare ínse, îndată ce ajunge acasă-ĩ spune oarzín: »tu fată hěi! cu prașcăul acela se »nu te mai ved, că-ĩ neam rău tu, îi un putu- »ros, de lucru ca butucu și de joc ca focul! »Nu-ĩ de noi, fa! tată-s'o-ĩ un beutor becisnic, și-a »zălogit moșia pentru beatură și n'are códá de »vită-n aretul căsiĩ, numai de beut și de dormit »la umbră-ĩ bun, ca și tată-so; aschia nu cade »departe de trupină; n'a fi nici un strop mai bun »decât tată-s'o și decât unchiu-s'o cel beutor!«

Auđind de acestea, fetița-i cu băgare de sémă, nu se prea slobóde la glume cu el, îl ocolesce cât se póte și-ĩ dá a ínțelege se-și pună ochiĩ pre alta mai próstă decât ea; ér dacă el nu se nădăesce: când îi cade bine și scie că el o va auđi, îi cântă trăgânat, cum scie ea:

De iubit, bade iubit,
De luat se nu gândim,
Că atuncea ni-om lua
Când maică-ta a numera
Ierbile de pe-un hotar
Și paele de pe-un car,
Frunđele din nóuě nuci,
Penele de pe trei cucĩ,

Pêrul de pe trei cai murgî
Póte atunci — și nici atunci
Când a face jugul mugurî
Din tênjal'or cresce strugurî
Póte atunci, și nici atunci
Când a cresce grâu-n casă
Și-a da cu spicele-n mésză,
Când a cresce grâu-n tindă
Și-a da cu spicele-n grindă
Póte atunci . . . dar nici atunci!

Și junele se nădăesce că lui-i sună cânteca,
și — treaba lui ce mai face.

Ér dacă amêndoi îs potriviți la stat și la uitat, dacă-și sunt dragi, dacă ai lor de acasă nu aũ nimic în potriua dragosteii lor, atunci numai aũdîm duminecã dupã slujbã pe preotul din altar vestindu-i, cã pãșesc la taina sfintei cãsătorii.

Dar preotul din altar nu-i vestesce numai éc'așa, din chibzuite, din aũdite, ci numai dupã ce aceia aũ făcut logodna dupã obiceiul românesc; ér logodnã încã nu se întêmplã îndatã ce tinerii se cunosc și iubesc, nu; mai ântâiũ, dupã ce tinerii sunt cam întelesi, merge feciorul cu pãrintele seũ orĩ cu altã rudã orĩ om de încredere la pãrinții fetei și o pețesc, tot cu ponturĩ, tot cu ceremonii, dupã cum e firea românului. Acolo, dupã ce aũ dat bunã séra, cã tot cam séra se duc a peți, orĩ cã aũ đis: aflãm pe Dđeũ cu dvóstrã — cã cam asta este salutarea pețitorilor, și dupã ce li s'aũ respuns: Dđeũ v'aduce, se pun la vorbe, mai de una, mai de alta, pânã

odată — când cred că-i timpul potrivit — se ridică omul de încredere al feciorului pețitor și începe :

Pânt'aceea cinstite frate
Este un graiū mândru și frumos
Dela domnul Hristos,
Dela 12 sfinți apostoli
Anume dela gazda nostru N. N.
Și acest fecior ce se vede aci-n casă
Inaintea Dvóstră
Și el țice așa cu gura mea :
Datu-mia Dđeū nascere
După nascere botejune,
După botejune crescere ;
Mi-a adus Dđeū ceasul cel de căsătorit
Pecum Dđeū l'a rënduit,
Și am ađit din nesce guri
Omeni voiatori de bine
Și-aĩ nostrii și aĩ dvóstră
Că aveți băiat mândru și frumos
Parte fetéscă
Custe-o Dđeū și-o trăéscă
Și pe Dvóstră.
Da am voi se vie se ne vadă
Și s'o vedem
Da se ne aducă și un vas cu apă
Batăr de-ar fi și palincă
Nu ne-ar fi nimică.

După aceste părinții fetei răspund :

O cinstite frate
Și cine ți-a dat vorbele la dumniata
La om de omeniă și de cinste le-a dat
Dar pe N. o-am mânat la fântână
După apă și-ĩ cam departe.

Acum omul de încredere al feciorului dăce :

Alduéscă-te Ddeū gazdă
Și ómenî de omeniă,
Scim noî c'a nóstră apă-i adusă
Și-i gătată p'anóstră sémă
Da ia, fi bun sluga lui Ddeū
Și noa . . . .

Atunci mere părintele fetei și o chiamă în-lăuntru, ea întră cu o ploscă cu palincă și închină la grăitor . . . .

Aci apoi pun trebile nunții la cale: când se fie logodna, când nunta, din care parte ce zestre aũ tinerii? . . .

După ce aũ făcut logodna și le-aũ eșit strigările, urméză nunta. La nunță sunt obiceiuri deosebite, că mai în fie-care ținut este alt obicei, ba de multeorî mai fiecare sat își are obiceiul seũ deosebit. Pre tot locul înse óspeții se chiamă la ospet, ér nechemat nu merge nime. Étă cum chiamă la nunți:

După ce trimișii mirelui orî aĩ miresei, chemătorii, vornicii, feciorii de împerat, orî cum s'or mai fi numind ei, după ce dară ei întră în casă și daũ binețe, unul din ei începe:

Cinstiți boerî de cinste și de omeniă!

— Avem cuvênt, ântâiũ dela Ddeū sfântul, după aceea dela maica preacurată și dela doispredece sfinți apostoli, anume și dela gazda nóstră dela Ioan Măhețan (orî cum se chiamă cel ce i-o trimis). Sciți bine că i-a dat Ddeū un prunc de cinste și de omeniă și amu i-a trimis Ddeū

ceasul cel de căsătorie, sfânta cununie, care lucru nu se pôte face fără boieri de cinste și omeniă. Drept aceea și pe Dvóstră vë poftesce cu tótă cinstea, cu tótă dragostea, la un scaun de hodină, la un păhar de beătură, la mai multă voiă bună, la un joc dóuë cât a rëndui Dđeű. Că ostenála care-ți osteni, noi fórte frumos v'om mulțami.

Al doilea chemător ȓice :

Ér dumneavóstră faceți bine și iertați că nouë numai atâtea ni-s cuvintele.

Atunci gazda casei ȓice :

Bugăte-s dela nesce ómení de cinste și de omeniă. . . . .

Printr'alte părți chiamă așa :

Este slujbă și-nchinare
Dela-mpératul cel mare
(orí de chiamă din partea miresei dic : Dela-mpěrátésa cea mare).
Aname dela maica dumnisale,
Frumos s'o rugat
Frumos ne rugăm
Së faceți bine se osteniți
Pe un scaun de hodină
P'un păhar de beătură
Cu mai multă voiă bună,
Că sciți dvóstră bine
Că asta nu-í cale de călătorie
Că-í cale de căsătorie
Și nu se face fără ómení de-omenie ;
C'aveți fete și feciori
Și v'om fi trebuitori.
Pôte vorbe ar fi mai multe
Dar noi nu le scim răspunde

Da-ți face bine și-ți ierta
Prucum am sciut cuvânta.

Feciorii de împărat (vornici, chemători,)
mai chiamă și așa pe unele locuri:

Îți face bine și-ți asculta
Până noi solia ni-om da,
Că-i solia împărătescă
Mult se nu ne zăbovescă;
Că de nu ni-ar fi mânat,
Noi n'am fi plecat,
Și de nu ni-ar fi pornit
Noi n'am fi venit;
Este slujbă și-nchinare (ș. a. m. d. ca cea din-

ainte. . . .)

Starostea și colăcărutul.

Diua nuntei a sosit. Din toate părțile: atât la mire, cât și la mirésă și nănași toți sunt gata, numai ascéptă începerea ceremoniei. Cuscrii s'aũ adunat la casa mirelui. Și iaũ pe mire — după obiceiul ținutului, pe jos, în car, ori călare, și merg cu el pe la naș după mirésă. Dar pórta miresei e închisă. Cei din lăuntru hăbar n'aũ se-i lase se între. Inzădar cântă cuscrii cu glas tare:

Eșiți buhe din bordei
De vedeți afară ce-i?

Inzădar cântă druscele:

Noi la mire am lăsat joc
La mirésă amu fac foc;
Dela mire venim gata
La mirés'amu fac vatra!

Dar cei din lăuntru nu vor se deschidă și pace! Atunci starostele, care e în fruntea cuscrilor, se apropiă de pörtă și începe :

Bună séra, bună vremea la Dvóstră!
Boieri de cinste și de omeniă!
Óre ce stați aici atâta strînși și adunați
Dragilor mei iubiți frați?
Noi venim pân' la dumniavóstră
Tot strigând și tropăind
Și făcând o veselie fórte mare
Dar în casă la dvóstră-i și plâns și desfătare
Tocmai ca și la un harț mare.
Dar noi tot am auđit și de-aici și deacolo
Că aveți o floritică-n grădinuță
Care crește și-nfloresce și nu odrăslesce
Dar pe noi ne-o mânat
Impératul cel tare
Din ulița cea mare
Sé ne dai nouă flórea dumitale
Noi s'o luăm s'o ducem
La cea curte-mpèrătéscă
Unde acolo se créscă
Și acolo se-nfloréscă
Și acolo mulți prunci se odrăsléscă.
Dar și noi toți am venit
Tot cu sape de argint
Ca se vi-o săpăm tocmai din pămênt
Dar Dvóstră de socotiți
Că câte vi le-am spus pân'acum
Nu-i adevêrat
V'om arăta carte dela 'nălțatul împérat
Numai dumniavóstră se v'aduceți un popă
Care se vi o cetéscă;
Dar se n'aduceți un popă cu barba désă
Care se ne țină până diminéță,
Nici se n'aduceți un popă cu barba 'ncălcită
Sé rămână cartea nóstră necetită;

Ci se aduceți un popă cu barba ca fusul
Care se ne dee-ngrabă respunsul ;
Că noi încă bine vedem și bine pricepem
Că nu tot lucrul vi-l luăm
Ceï din casă și din afară
Și din lucrul cel de vără,
Dar fētu meu nu-i a vóstră vină
Că-i a cui o întins mâna,
Că când cu mâna o dat
Pre noi nu ne-o chemat
Și când ei o încredințit
Pre noi nu ne-o poftit.

(pe Someș).

In alte părți, colăcarii ȃic alte orații, de
esemplu în giurul Turdeï :

Starea I. (Starostea mirelui) :

Ceas bun, norocită vieță
Staroste mustéțã créțã,
Dór de bucurie mare
Faceți astã adunare?
Séu aveți o frică mare?
Păđiți-vé fórte tare
Că vé vine óste mare
Și încă cu mare povață
Vé cautã astăđi în față!

Starostea miresei :

— Firear cât de mulți or fi
Voiú căuta a-i stăpâni!

Starea II. (Starostea mirelui) :

Cinstite staroste de casã
Ddeu se te trăescã,
Dumniata esci
Pre cum te hrănesci

La aceste curți împărătesci
Bogată zamă horpotesci.
Da dumniata te du în casă
Și caută-n a treia corn de mėsă
Că veți afla un colac de grâu frumos
Pelița lui Christos
Și o glajă de vinars
S'o trag cu totul pe sub nas
Și o ploscuță de vin
Ca se ne trecă de chin,
Că si io m'oi îndura
Ție staroste ți-oî da
O năframă de călți
Să te ștergî frate pe dinți.

Starostea miresei:

Eū sciū că tu ai bea
Dacă s'ar afla vr'un nebun a te îmbia.
BCU Cluj / Central University Library Cluj
Starea III. (Starostea mirelui):

Cinstite staroste
Al nostru tinēr împērat
Bine sēma și-a luat
Și bun lucru a gâcit
Pe crăésa a tocmit
Și tocmēla aū făcut
Precum Ddeū a vrut,
Mâna cu crăišóra aū dat,
Bune semne aū căpătat
O năframă de mētasă,
Cetesce de n'ai albēță,
Și dór de esci ponihos
Atuncî o 'ntórnă pe dos.

Starostea miresei:

De cetit o pot ceti
Dar' voi aici nu-ți veni!

Starea IV. (Starostea mirelui):

Cinstite staroste creștine
Uită-te în ochi la mine
Că-s român întreg ca mărul
Și-ți vorbesc tot adevărul,
Noi când de acasă-am plecat
Noi bine ne-am cugetat
Și la drum toți am plecat
În bună voiă v'am căpătat
Toți gătiți, toți podobiți
Și bine vă veseliți,
Toți în cisme și-n cojoce
Precum și nouă ne place,
Dar vedem și cu pistole
Și mulți cu gurile goale,
Că câți sunteți adunați
Toți sunteți ómeni căscați,
Câte muieri adunate
Tóte-s nisce guri căscate ;
Batăr tu de n'ai căsca
Nice sémă n'aș băga
Fără îți spun de-a măruntu
Acum ne lăsați în lontru
Că de nu — se sciți fěrtate
Că-ți crépă cojocu-n spate,
Că te ții fórte măreț
Ca un purcel creț
Intr'un fund de coteț.

Starostea miresei:

O ho ho, mai cu frumosul
Că de nu — vă arēt dosul!

Starea V. (Starostea mirelui):

Al nost tiněr împěrat
De diminěță-sa sculat

Și pe obraz s'a spălat
Lui Ddēu s'a rugat
Preste óste s'a uitat
Și fórte bine a cugetat
Că ne-a ales pre noi
Pre acești vre-o doi
Ce-s din fire mai cuminte
Și ne-a dat calea-n ainte
Și ce dorim
Se dobândim.

Noi porunca am ascultat
Și pe cai ne-am aruncat
Și din răsărit de sóre
Venim tropotind pe cale
Aci urma ni-s'a astupat
Merindea ni s'a gătat,
Alt drum nu ne arătați
Făr' în Iontru ne lăsați
Că dacă-n Iăuntru nu niți sloboși
Vaî de pielea vóstră va fi
Că tare vė vom globi
Cu vre-o trei plosce de vin
De-am uita de al lumei chin.

Starostea miresei :

Calea de vi s'o astupat
Și merindea de vi s'o gătat
Mergeți la crișma din sat ;
Dar de sunteți soli împărătesci
Nu cerșiți pe la curți boeresci
Că Românul nu cerșesce :
El plătesce boeresce
Orî câștigă voinicesce !

Starea VI. (Starostea mirelui) :

Měi staroste și fertate
Acésta-i a crăișórei cetate

Că vis porțile-ncuiate
Tot cu rogoz ferecate
Dar orî cât le-ați fereca
Le-om sci-le noi resturna,
Mult în póră de ni-ți sta!

Starostea miresei:

Nu mai face gură mare
Mai bine-ți cată de cale!

Dar cei de afară împing de pórta și întră
cu puterea.

Starea VII.

După ce întră în curte, unde este o mėsă
și trebuie se încunjure mirele cu toți ai săi, (a-
runcă grâu și apă preste ei, dar o cofă de apă
este gata spre ai uda după ce s'aũ isprăvit) apoi
șic acestea:

BCU Cluj / Central University Library Cluj
Noi vedem afară o cofă reșimată
Plină cu apă gătată
Ne rugăm se nu ne udați
Ca se nu fim rușinați
Că de cumva niți stropi
Tot la pământ v'om zdrobi
Și de cumva ne udați
La pământ veți fi călcați.

După aceea întră în lăuntru în casa, unde-i
mirésa.

Starea VIII. (Starostea mirelui):

Êr când cer mirésa, de vréu se pornéscă
cu ea, șic:

Iubiți óspeți prea stimați
Și chemați și nechemați
Dar cu dragoste frățéscă

Ați venit la asta casă
Ca ómeni de omeniã;
Să luați parte la cununiã;
Noi am auđit o veste
Cã în curțile aceste
Este o flóre mohoritã
De ochiũ pãmêntesc iubitã
Dar crãșoru-mpêrat
Aũ judecat
Cu sfat
Se o ducã
Pe cale lungã
Sẽ o rêsãdêscã
In grãdinã-mpêrãtêscã,
Cã acolo locu-i gras și apa-i bunã
Lumea-i mãndrã și cu lunã
Điua ar cresce, nóptea ar înflori
Și-aũ gândit că mãi bine ar fi
Acum dvóstrã crãșóra se ni-o dați
Și de aci se ne ducem ne lãsați.

In alte părți, ajungând cuscrii la pórtã miresei, și aflând pórtã închisã, starostele mirelui începe :

Starea I.

Ce saltã, ce veselie,
Ce lucru póte se fie?
Ce stați aci adunați
Dvóstrã, iubiți frați?
Cã noi mult loc am âmblat
Și așa n'am mãi aflat.
Treĩ lunĩ sunt de când venim,
Ne uitãm și nu dormim,
Și așa lucruri tocmite
Incã nu ne sunt ivite :

Afară feciori jucând
In casă fete plângând,
Inse plâng de desfățare
Tocmai ca la un harț mare
Unde unui învingând
Saltă întru al său gând:
Din potrivă cei învinși
Staū de durere cuprinși,
Noi vedem pórta legată,
Nuia mare, redicată,
Lângă dēnsa multă glótă
Stă strinsă și adunată.
Pórta legată cu paie
Glóta stă-n cap se ne saie,
Pórta-ī legată cu lanț de car
Ca se umblăm înzădar.
Drept aceea vă rugăm
Și sfat sănătos vă dăm
Să fiți cu noi buni și blândi
Că noi nu suntem flămēnți,
Nici nu ne temem de voi
Macar suntem numai vre-o doi,
Că vi glóta minunată
Cu fel de gătiri armată,
Ér a nóstră cât de-ncet
Vine-napoī dar tot drept,
Cu puscī și cu pistóle,
Mai mulți cu mânilē góle,
Inse nu cu vre-un gând rău
Să ferescă Dđeū!
Că sfârșitul e bun și este
Precum a-ți și prins de veste

(Starostea miresei îi mână mai departe c'o casă, ei se fac a pleca,
apoī sē întórnă la pórta și dic):

Bună diminēța cinstiți socrii mari!
— Mulțam dumņniavóstră buni militari,
Dar ce umblați, ce căutați?

— Ce umblăm? și ce căutăm?
La nime n'avem sémă sã dãm!
Cine sunteți dumniavóstrã
Se ne luați séma nóstrã
Fiind cã ne întrebați,
Mai bine se ne lãsați
Cu-nctul, cu-nctișorul,
Sã ne dãm cuvântul cu adevãrul,
Cã a nost tinãr împãrat
Diminãtã s'a sculat
Fațã albã a spãlat,
Chicã nãgrã a pieptãnat
Cu straiũ noũ s'a îmbrãcat,
Murgul și l'a înșelat
Trimbițã-n mãnã a luat,
Cu trimbițã a sunat
Mare óste a adunat
Dóuã sute de grãnițerã,
O sutã de feciorã boierã
De cei mai mari
Feciorã de ginãrari.
Și în rãsãrit de sóre
Am plecat la vãnãtore,
Și am venit țera de sus
Din spre apus,
Par cã jiganiã n'ãũ stãtut
Potcovele le-ãũ pierdut,
Apoi ne lãsãm mai în jos
Pe un deluț frumos,
Și alergãrãm
De vãnãrãm
Munții cu brađii
Codriã cu fagiã
Ceriul cu stelele,
Cãmpul cu florile,
Dãlurile cu pãdurile,
Vãlcelele cu viorelele
Satele cu fetele;

Când dete sórele în de séră
Eșirăm în drumul cel mare
Și deterăm de o urmă de fiéră,
Stăturăm tótă óstea în mirare:
Unii diceau că-i urmă de dină
Să fie-mpëratului cunună,
Așa se mai închipuiră
Să găsiră
Alta mai cunoscătóre
Și diseră că-i urmă de căprióră
Să fie-mpëratului soțioră.
Dară nunul cel mare
Cu grija-n spinare
Călare pe un cal
Ca un ducipal
Să redică în scări
Și se umflă în nări
Și făcu ochii rótă
Preste óstea tótă university Library Cluj
Și când în cóce privia
Aici găsi o floricea,
Frumósă și drăgostósă
Și vedënd că nu-nfioresce
Nici nu rodesce,
Nici locul nu-i priesce
Și mai mult se oflesce
Ne trimite pe noi șese lipanî
Pe sése jigani
Cu cómele întraurite,
Și cu unghile custurite
Și cu códele-mpletite
Ca cu toții se pornim
Și la curțile dvóstră se venim
Ca floricea se o luăm
Și la-mpëratul se o dăm,
Pornirăm și venirăm
Pe fața pământului
Pe aborii vântului,

Din când în când dând
Din pistole trosnind,
La cai pe nări flacări eșind,
Râncheșind
Și din unghii scăpărând
Până am sosit
Și v'am găsit.
Amu, orî florica ni-o dați,
Orî de nu — de noi nu scăpați
Căci am venit cu sape de argint
Să scótem florica din pământ,
Să o scótem cu rădăcină
Să o sădim la-mpăratul în grădină
Ca acolo se-nfloréscă
Să rodéscă
Și se créscă
Locul se-i priéscă
Și se nu se ofiléscă,
Dacă Dumniavóstră socrîi mari Cluj
Ne credeți că suntem nescări tálhari
Avem și ferman cu peceți dela-mpăratul,
Cine șcie carte letinéscă
Să vie se ni le cetéscă
Dar cine nu scie
Să nu vie
Ci ca de foc să se feréscă.
Să ne aduceți socrîi mari
Ómenî cărturari,
Vre un popă cu barba désă
Să ne cetéscă carte alésă,
Să nu fie cu barba cănită
Să ne remână cartea necetită ;
Orî aduceți un popă cu barba ca fusul
Să ne dee curênd respunsul ;
Respunsul nostru este șese păhară de vin
Șese năframe de in
De carî să gătesc pe aici ;
Cusute cu fluturi și cu argint,

Fie și cu strămătură
Numai se fie cu voiă bună ;
Să fie și cu mētasă
Numai de aici din casă
Dela cinstita mirésă,
Să nu fie de pe la vecine
Să pățim vre o rușine,
Că atunci va fi cinstea noastră
Și rușinea dumniavóstră.

Starostea miresei :

Cinste-necinste,
Mergeți pe drum înainte ;
Că te miri unde-ați plecat
Da ved că v'ați îmbētat
Și drumul l'ați rătăcit,
Și amu v'ați pus la cerșit !

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Starea II.

Socrii mari ascultați
Și în urechi băgați,
Când va da sórele în de séră
Mare óste vē-mpresórá,
Dacă n'ați avea bucate-n de-ajuns
Să vē căutați loc de ascuns ;
Să aveți buți cu vin,
Cară cu fēn,
Boi groși
Clopotoși,
Vacī lăptósē,
Fete frumoșe.
Să mai aveți socrii mari
Și lăutari
Să vie tot satul
Să se veseléscă-mpēratul.

Când va fi de cătră séră
Mare óste vĕ-mpresóră,
Sĕ lărgiți casa,
Sĕ-ntindeți mésa,
Că vine-mpĕratul îndată
Cu oștirea lui tótă
155 din cei mai voinici
Cu fețele alese,
Cu mânecile sumese,
Scobiți în măsele,
Gătiți, socrii mari, pentru oștile tĕle.
Noi am vrea sĕ descălecăm
Dar n'avem jos pe ce se stăm,
Nu suntem ciobani dela oï
Sĕ descălecăm în năroi,
Nici nesce morari beți
Sĕ descălecăm prin scăeți
Ci suntem boeri mari
Mari generali,
Generali de lângă mare
De unde sórele resare,
Voï se ne aduceți scaune de argint
Sĕ nu descălecăm aici pre pământ,
Séu se ne întindeți covóra,
Sĕ descălecăm în pridvóra
La cai se dați fĕn și frunđă verde
Cosită în nóptea de Sfântul George
Cu róuă neluată
Cu flóre nescuturată,
Strâns în sĕrbători
De dóuĕ fete și de doi feciori.
Sĕraci caii noștri ce se mănĕ
Și din copite se nu mișce,
Caii noștri se bee
Și din copite se nu dee,
Ca și dumniavóștră
Din partea nóștră
Urechile vi s'ar tăia ;

Starostea miresei :

Deci cât vë vëd de jingași
V'ați cobori mintenași
Și cólea în baltă
Și-ați sta la noi iérna tótă
Dar veđi că noi sântem noi,
Nu de-o pănură cu voi!

Starea III. (Starostea mirelui) :

Noi am descăleca
Am mai sta,
Dar ni frică că vom însëra
Și avem de trecut stânci
Văi adênci,
Munți cu brađi
Mërunți întunecoși
Bine v'am găsit sãnătoși!
Pune ploșca la gură socru mare
Ce ai făcut, ai făcut,
Nu mai e de desfăcut,
Së dai numai 8 boi și 7 vaci
Apoi se rebđi și se tacî.
Ține socru mare ploșca,
Ié astă rëdăcină uscată
La șeđut crestată
Mare și spătósă
Ca o bróscă țestósă ;
Ié-o și pre cealaltă
Și-mî închină socru odată,
Și n'o săruta tare
Că și căciula din cap îți sare,
Și-o sărută mai binișor
Së-ți pără mai dulcișor,
Poftim de beți
Și vedeți
Ce rachiă dela Pitești
Când béi te înveselești

Nu e țuică dela dumniavóstră
Zamă de prună
Când béi multă
Te umfli la burtă,
Facī burta tobă
Intri după sobă,
Staī cu grieriī de vorbă.

Starostea miresei :

Tot urînd, socrii mari,
Véd că aū rémas
Ceī din ainte
Cu gurile fripte
Ceī dela spate
Cu gurile căscate ;
Aduceți un vas cu prune uscate
S'aruncăm în cele gurī căscate,
Un vas cu lapte bătut
Sē-l turnăm pe gât,
Un sac cu pόμε
Sē dăm la cele cocóne,
Că vedem c'aū slăbit de fóme.
Aduceți și nesce usturoiū
Sē dăm pe la cești ciocoi
Fiind că i-am poftit pe la noi ;
Munții nalți, luminoși,
Bine ați venit sănătoși!

(După ce se făcură a merge, apoi ér întórnă).

Starea IV. (Starostea mirelui):

Și mai bună diminéța la dumniavóstră
Ne-am dus până unde ne-am dus
Și ni s'a făcui drumurile cruce
Și nu ne-am putut duce
Că cărările ni s'aū stricat
Și calul jupânului mire s'a-impiedecat

Și jupânésă mirésă în picioare s'a sculat
Și cu glas mare a strigat:
Intórceți la casele mele
In care am crescut
Și la maica mea cu care am trăit
Și așa am auđit
Că sócra cea mică
Îi mai voinică
Că s'a sculat mai de deminéță
Cu mătura-n brațe
Și a mătuturat în patru cornuri casă
Și de a fi și găsit un fir de mētasă
Sē faceți bine se ni-o dați
Că aceea-i a nóstră.

Starostea miresei:

Nime nu v'a chemat înapoi,
Mē mir ce mai căutați la noi?
Ați venit ceva se ne dați
Orî ceva se ne luați?

Starostea mirelui:

Cinstite vornice
Sē-ți dee Ddeu noroc
Nu ne lua cuvēntul
Ca volbura vēntul
Că nu-ți dăm nimică,
De ce-ți spunem nu ni frică
Că suntem întregi ca mērul
Și spunem tot adevērul;
Că tinērul nostru crăișor
Plin de pară și de dor
S'a sculat de deminéță
Spălându-sē pe față,
A luat un bucium mare
Și a suflat în trei părți tare

Și jupânésa mirésă în picioare s'a sculat
Și cu glas mare a strigat:
Intórceți la casele mele
In care am crescut
Și la maica mea cu care am trăit
Și așa am auzit
Că sócra cea mică
Îi mai voinică
Că s'a sculat mai de deminéță
Cu mătura-n brațe
Și a mătuturat în patru cornuri casă
Și de a fi și găsit un fir de mētasă
Sē faceți bine se ni-o dați
Că aceea-i a nóstră.

Starostea miresei:

Nime nu v'a chemat înapoi,
Mē mir ce mai căutați la noi?
Ați venit ceva se ne dați
Ori ceva se ne luați?

Starostea mirelui:

Cinstite vornice
Sē-ți dee Ddeu noroc
Nu ne lua cuvēntul
Ca volbura vēntul
Că nu-ți dăm nimică,
De ce-ți spunem nu ni frică
Că suntem întregi ca mērul
Și spunem tot adevērul;
Că tinērul nostru crăișor
Plin de pară și de dor
S'a sculat de deminéță
Spălându-sē pe față,
A luat un bucium mare
Și a suflat în trei părți tare

Spre a ceriului rază
Ce este plină, și pierc
Urma acelei fiere
Prin toate laturī de țeră
Până-ntr'acest cap de sat
Unde stă un pod stricat
S'a rupt și-o blană cu mine
Și cădui fără rușine
Și vedînd aceea soție
Cu asemănătorie
Până când noi ne-am sculat
Urma ni s'a astupat.
Ese o babă sbârcită
Pe séma noastră găsită
Ne spuse se nu ne pasă
Să mergem din casă-n casă
Până aci într'acest loc
Unde va fi a nost noroc.
Aci vedem sglămodind pre sub păriete
Cu gurile fripte de sete
Treī séu doi ómenī bētrâni
Din tindă eșind
Cu măciuce ferecate
Cu gurile la noi căscate.
Nu mi frică de cei cu măciuci ridicate
Ni frică de cei cu gurile căscate
Că ni-or mânca iepete tóte!

Starostea miresei:

Véd bine că nu ți frică
Dar pēru-n cap ți se redică.

Starea V. (Starostea mirelui):

Cinstite vornice de casă
Dșeu se te trăescă

Și balta-n trei se plesnescă,
Când te vom căuta
Să n'avem de unde te lua,
De vreî se scii apriat
Ți-om spune adevărat
Că tinărul nostru crăișor
Cu al vântului dor
Pe acest loc órecând
Cu aî sěi câțiva âmbând
A zărit aci o ciută cuvântătóre
Nu mută, ci grăitóre,
Cu cisme roși încălțată
Cu țundră négră-mbrăcată
Mută, la cap mare
Și-mbrobodită sub barbă tare.
În curte ne lăsați
Orî ciuta se ni-o dați!
Vădu craiul și o flóre
Intru a sa preumblare
Vrea la dēnsa a se duce
Ca n grădină s'o apuce
Și-ar vrea ca se viețuéscă
Și la mulți anî sě trăéscă
Noî așa ne dăm solia
Ca se ne iésă simbria:
Merî în fundul cel de mėsă,
Este un loc frumos gătit
Spre al meü folos împēnat și-mpodobit
Cu de tóte dăruiț;
Stă și o ploscă de vin
Și o năframă de in
Ca buzele se ni le stergem
Și uspetățî bine se mergem.

După acestea li se deschide pórta și cu iuituri întră în
lăuntru.

Starostea mirelui intră în casă la mirésă, ér ceialalți nuntași — între cari și mirele — remân afară în curte. Intrând în casă starostea dice :

Dusuniam și am âmblat
Până-n capul estu-i sat,
Unde-i podul cel stricat;
Podul se rupse cu noi
Și-am cădút toti în năroiü,
Pân de-acolo ne-am sculat
Calea ni s'a astupat;
Eși o babă scârbită,
Spre a nost folos tocmită,
Și ne spuse în gura mare
De-mpërătésa cea mare.
Noi aicea ne-am băgat
Și pre dên's'a o-am aflat,
Dar nu vë fie cu bănat,
Că noi suntem soli împërătésçi
Cu brănele voinicesçi,
Cu curele husăresçi
Și cu cisme cozăcesçi;
Noi pe-mpërătésa o căutăm
Că bună veste-i aducem:
Al nostru tinër împërat
Plin de minte și de sfat
Pre noi ne-a mânat
Din sat
In sat
Pre-mpërătésa s'o căutăm
Și apoi lui se i-o dăm!

Starostea miresei raspunde :

Ne rugăm cu umilință
Së ne dați îngăduință,
Fiind că a noastră-i vina
Dac'odată am dat mâna!

Starostea mirelui ȃice acum :

Al nostru tin r  mperat
Cătră óste a strigat :
Or   mp r tesa se i-o d ,
Or  cu  stea-n loc se stă,
No  avem c r i
 i drept i
Precum dumniav str  le vede i :
De vre i să ne primi i,
De grabă se ceti i.

Starostea miresei raspunde :

Le-a  ceti pe fa a,
Dar -să cu alb t  ;
Le-a  ceti pe dos
Dar -s  ponihos !

Starostea mirelui ȃice :

Totu i, totu i,
No   i d m c r i
Să ne da  drept i,
Cumcă no  aci am umblat,
La olaltă-am făcut sfat,
Ca-ntorc nd no  lin
Să ne da i suta deplin !

Starostea miresei (lu nd un păhar de vin or  de
vinars)  chin  astfel :

Să tr esc  cu sănătate,
Să nu ma  cumperi bucate,
Dar în t rg să te duci
 i dela al ii s'aduci,
S  a  plin în g b na ,
Aduse dela ora ,
S  a  plin pe sub p riete
Aduse de sub g lete !

Starostea miresei mulțămesc în chipul următori :

Cinstite staroste de loc,
Cu opincî de porc,
Cu cușmă de miel,
Cu botă de oțel,
Noi drept îți spunem
Că nici când nu-mblăm
Joia 'n tîrg cu jocurile,
Ci noi âmbălăm cu plugurile.
Și sêmănăm bujorul,
Și resare dropșorul,
Ce se face făriniță,
Sê trăesci bade, drăguță ;
Sê trăesci, dar eu n'oi bea,
Că nu-mî place holerca !

Starostea miresei :

De nu-iubeaer dumniata,ity Library Cluj
Vor bea cestia de côlea !
(arătând pe cei din casă.)

Starostea mirelui :

Noi n'am venit se bem,
Nici sê mîncăm,
Noi am venit în grabă se âmbălăm
Și împêratului bună veste se-i aducem :
Impêrătésa se ni-o dați,
De nas se nu ne purtați
Că imperatul vine,
Sê nu vê cadă cu rușine !

Starostea miresei :

Inzădar âmblați p'aici
Sê faceți ntre noi prici,
Că după ce-mblați n'avem
Și-mpêrătésa nu v'o dăm,

Fără v'om da o ciută
Cuvântătóre nu mută.

Starostea mirelui eşind acum din casă în curte,
unde se află mirele însoţit de nănaşi şi de alţi nuntaşi,
dice :

Sciu că mult aţi asceptat
Să mă vedeţi înturnat
Dela tabără departe
Necăpătând nici o carte.
Eu acolo am âmblat,
De-mpărătésa-am întrebat,
Dar ei mi-au arétat o ciută
Cuvântătóre, nu mută,
Cu cisme roşi încălţată
La cap cam biţată,
Sub barbă îmbălţată;
E în casă după mėsă
Cu naframă de mėtăsă,
Dacă vreţi se o vedeţi
Haidaţi, nu vă îmbietţi!

Întră apoi cu toţii în casă, ér starostea mirelui
dice aci următórele :

Orî mirésa ni o daţi,
Orî cu noi nu vă jucaţi,
Că suntem o óste mare
De unde sórele resare,
Că dacă ne-om supëra
Noi pe voi v'om apuca
Şi-n tindă v'om arunca
Ér mirésa roşióră
V'om prinde-o de sub suóră
Şi-om da-o în mână la mire
Se trăescă-n fericire.

După acestea închină miresei cu banî şi
plécă cu toţii la cununiă.

Cântarea înainte de cununie.

Frunđuțiță mândră crétă
Duminecă deminétă
Mândru sóre a răsărit
Dar mândra nu s'aú ivit;
Ea, mirésă s'a gătit
Și frumos s'a podobit
Cu cunună de argint
La biserică a pornit
Și-n biserică a întrat
Și la cununie a stat.
Frunđuțiță trei masline
Noi am fost la mânăstire
Ce am vėđul ne-a părut bine:
Eraú cununiță-n mėsă
Dóuě mândre și frumoșe,
Și a treia-n cap la mirésă.
Una-n feșnic luminare
Și un lánțer pe sub picioare
Da ómení se-mbulzia-n spate
Pe mėsă vedeam o carte
Pe carte dóuě inele
Și o cruce între ele.
Pe cruce dóuě cununi
Și la popa carte-n mână,
Din carte popa cânta
Și din gură cuvėnta:
Place-ți mire mirésă?
— »Place-mí popă, ca pita!«
Frunďă verde de alămâie
Iacă merg la cununie,
Incă-mí iaú și iertăciune,
Pare că mă duc la fune,
Dela némurí dela tóte,
Pare că mă duc la móрте,
Dela frați, dela surorí,
Pare că mă duc să morí.

Frunză verde neghiniță
Să mărit'o copiliță,
Frunză verde măgheran
Mai puteai feti un an
Să porți foi de măgheran
Să-ți mai porți petelele
Ca toate copilele;
Petéua nu-i haină grea,
Sufă vântul și o ié;
Peteaua-i haină ușoră,
Când o suflă vântul sboră

După cununiă.

S'aũ cununat. Pe drum cătră biserică și dela biserică înderept merg cântând. Musicanții dic cânteca gogeï, ér druscele cântă :

Iați goge o diua bună
Dela tată dela mumă,
Dela frați dela surori
Dela grădina cu flori,
Dela fir de bosuioc
Dela fetele din joc,
Cresceți flori și nu-nfloriți
Că mie nu-mi trebuiți.
Bosuiocul veștedesce
Și pre mine mă jelesce.
Ieși mama gogii
In mijlocul uliții
Și se rógă cătră sóre
Sóre, sóre, frățióre,
Ține sóre diua mare
C'am o fică călătóre
Și 'napoi neîntorcătóre,
Preste munți, în alte curți,
La părinți necunoscuți,

La surorî
Făr de durerî
Şi la fraţi
Nechemaţi.
Decând fica mi s'a dus
Apă-n vase nu s'adus,
Patul nu s'a aşternut
Casa nu s'a măturat.
En' eşî sócră mic'afară
De vedî calul mirelui
Cum vine de supêrat
De trei ðile n'o mâncat
Orî fênul e rogozos
Orî mirele-i mânios;
Orî iérba e rogozósă,
Orî mirésa nu-î frumósă?
Trageţi boi, trageţi nevoi,
Că nu trageţi lemne gróse
Că trageţi pe dómna vóstră.

Plânge gogie şi nu prea
Că nu scii cine te ié,
Că se scii cine te ié,
Nici mâne n'ai tăcé.
Ţipă grâu nu ţipa plévă
Sê fie mire de trébă.

Drag de car cu şese boi,
Ai mirelui numai doi,
Inaintea boilor
Este un cireş înflorit
Dar nu-i cireş înflorit
Că-i mirele-mpodobit.

Nu te supera mirésă
Că te ducem la loc şes
Un' se face grâul des

De mânâncă pită p'ales ;
Te ducem de pe loc deal
Un' se face grâul rar.

Și te gată gogio bine
Că mirele s'o gătat
Tot în haine de bumbac
Și cu carul ferecat.

Ești afară sócră mică
De te uită prin inel
Cât îi el de frumușel
Cu mirésa lângă el.

Nópte bună maica mea,
Des p'aicí nu mi vedea,
Că ție nu ți-a plăcut
Să me veți âmbând prin casă
Și se fim toți la o mėsă,
Să ne veți pre toți lucrând
Și la o mėsă prândind ;
Tu mamă te-ai îndurat
Fórte-reu m'ai streinat
Departe la alte curți,
La părinți necunoscuți,
Unde nu cunosc pe nime
Nici n'oi voroví cu tine.

(Er' de cumva o duc în alt sat, adaug :)

Am avut drăguț în sat,
M'a cerut și nu m'ai dat,
Că tu maică te-ai temut
C'oi veni după 'mprumut,
Și nu ți-l'oi da mai mult,
Și m'ai dat în sat departe
Să viu cu desagiil-n spate,

Cu desagii-mbăierați,
Și cu ochii lăcrămați.

Când merg cu carul:

Sedeți fete pe gunoi
Pân or' veni după voi
Cu carul cu șese boi,
Cu căruța cu trei cai
Când or fi pascile-n maiu!

Când intră cu mirésa pe pörtă în curtea mirelui.

Nu te supera mirésă
Că lași p'ai vostri acasă
Că de a vrea Dđeu
I-i vedé pre taică-teu,
Și de a vrea Precestea
I-i vedé pre maică-ta,
Nu te supera mirésă
Că mergi la sócră-ta acasă.

Deschide maică ușa
Că îți aduc nevasta,
Blidele ți le-a spála,
Și-n casă ți-a mătura,
Hórele ți le-a griji
Holdele ți le-a plivi
Viile ți le-a săpa
Ajutor mult ea-ți va da. —

Diua bună, mamă bună,
Iată-ți aducem o noră
Să-ți ajute a lucra,
Ți aducem ajutoriú,
Ca se aibí la lucru sporiú

— Mulțemesc lui Ddeu
Că mi-o plinit gândul meu,
Mulțănesc și dumniavóstră
Că mi-ați adusu-mi nevastă.

Când duc mirésa cântă druscele :

Cărăuș beut'ai vin?
Nu mâna boii așa lin,
Mână boii, bade, tare
Se sosim în sat cu sóre
Se ne vedă ómenii
După ce-am bătut boii:
După-o ruje din feréstră
Dup'o dragă de nevastă,
Dup'o ruje din grădină
Dup'o dragă de copilă,
Dup'o ruje scuturată
Dup'o fată lăudată.
De frumósă o vedem
De harnică n'o sciem,
Da v'om scóte-o a secera
Și-om vedé-o ce-a lucra,
Și-om duce-o a căpáli
Și-om vedé-o ce a plăti.

Cātu-i lumea și țera
Nu-i slujnică ca nora
Că ea unde-o mână mere;
Și simbrie nu maĩ cere,
Ea se duce și desculță,
Omenie de o dutcuță,
Desbrăcată, sfârticată,
Omenie nicĩ odată.

Eși afară măiculiță
Ea-ți aduc o bivoliță

Mămuita dracului
Umple dricul carului —
— Draga tatii, mândră fată
Să scii cum îi măritată
Sedéuai la măta fată
Și-ai trăi nemăritată,
Și ți-ai purta fetia
Ca popa vangelia.

Eū mă uit în jos și-n sus,
Neamuri ca a mele nus
De frumoșe, de-mbrăcate,
De se miră șapte sate.

Frunță verde de pe cóstă.
Frumoșă-i nevasta noastră,
Nici-i veră călduroșă
Nici-i iernă friguroșă,
Fără cum e mai frumoșă.
Ce mirésă avem noi
Nu o-am da pe șese boi,
Fie cât de frumoșei
Nici că ni-am uită la ei!

Hori-ți fată horile
Că dacă ti mărita
Ai hori, nu-i cuteza,
In casă de sócră-ta,
In tindă de socru-teū,
Afară de mutul teū,
In poiată
De cumnată
Și nu-i hori nici odată.

Bucură-te sócră mare,
Bucură-te și nu tare,

Nici-i fată, nici-i ladă,
Numai inimă stricată;
Nici-i fată, nici-i țol,
Numai inimă cu dor!

Mână bade boii bine
Nu ținea ochii la mine,
Ochii mei îs mari cialăi,
Și-or celui boii tăi,
Și pe tine lângă ei,
Nici cu boi bade, nu-i fi,
Nici cu mine nu-i trăi!
Țucu-vă de șese boi
Și birisu d'ingă voi
Și gurița cui vă mână
Bucuros v'aș fi stăpână,
Și gurița cui vă-ntornă,
Bucuros v'aș fi eu dómna!

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Pentru doi ciologi de boi
Aduseiū ciuma la noi;
Când am fost la cununie,
Norocul era-n câmpia
Cu piperiū și cu tămâie,
De mine n'a vrut se scie!

Ludovică draga mea
Dac'a fi sócră-ta bună;
Ia-o-n brațe ș'o adună;
Dac'a fi sócră-ta rea,
Mătură tinda cu ea,
Și p'afară de-i putea!

Măgheran în cornul mesii
Mândru plâng ochii miresii,
Dar nu plânge ca unul
C'acela sci ce-i dorul.

Mirele-i cu voiă bună
Că mere de se cunună,
Mirésa-i cu voiă rea
Că-și înschimbă portuțul
Și își lasă drăguțul,
Și locul din ședătóre,
Și drăguțul ca și-o flóre!

Mere-un voinic cu carul
Să-și aducă amarul;
Când e cólea cătră joí
Duce-ar amaru-napoi,
Ducel'ar dară nu póte
C'a jurat până la mórte.

Nime-n lume nu se-nșélă
Ca feciorul când se-nsórá ;
Prinde patru boi la car
Și-și aduce lui amar!

Nu te supëra mirésă
Că aí mire ca și-un craiü
In grădina lui-i raiü
Și de fën și de mălaiü,
Și casa ca și-o chilie
Și-i mire de omenie,
Până ce-a trăi badea
Tu mălaiü nu-i cumpëra
Baniü nu ți s'or ciunta.

Pogăniciul dela boi
A cerut gură la noi ;
Noi am đis că nu i-om da,
El a đis că și-a lua.
Pogăniciü cu péna lată
Mână boii p'ângă baltă

Să se spele fetele
Că-s negre ca iepele.
— Feciorii-s ca bivoli
Și-s înholbați ca smei.

Porumbrel cu porumbrele
Pice-ți porumbrelele
Să rămână numai spinul
Să mă iubesc cu vecinul.

Poți mândră se lăcrămeși
După binele ce-l pierși
Care până tu-i trăi
Mai mult nu li mai găsi ;
Sărutăți părinții tăi
Când te-i duce dela ei
Și frumos le mulțămesc
Pentru că te-au putut cresce,
Dă-le dragă-o sărutare
Și te rogă de iertare
Pentru câte le-ai greșit
Dragă, de când te-au făcut ;
Și-i sărută, mândră dulce,
Când îi pleca și ti duce
Și te rogă de iertare
Ca se nu te uite tare.

Săracile fetele
Una, două, au noroc
Da mai multe ard în foc ;
Una-două au tignelă
Da mai multe ard în pară.
Copilă cu doi părinți
Nu sili se te măriți,
De-ai sci cum îi măritată
Aș șede la măta fată,

De-ai sci cum îi cu bărbat
N'ai sili la măritat;
De-ai călca tot pe ducute
Nu ți-a fi ca la măicuță,
De-ai călca tot pe florinți,
Nu ți-a fi ca la părinți.

Țucu-vă de șese boi
Mândră fată duceți voi;
Țucu-vă de șese boi
Și birișul ce vă mână,
Bucuros v'ași fi stăpână!

Țucu-vă de șese boi
Măndre perini duceți voi
Dar pe vârfu carulu
Merge mama-amarulu.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Eși afară socră mare
Că-ți aducem noră tare
Dar nu eși-n lepedeu
C'acela pôte că-i rău;
Ci eși c'o față de măsă
Că-i tinără și-i frumósă!

Când încungiură scaunul la casa mirelui:

Dă-ne grâu nu ne da orz
Că ni mirele frumos;
Dă-ne grâu nu ne da plévă
Că ni mirésa de trebă!

La cină.

Nănașul cântă după musică:

Socăciță, socăciță
Socăciță vino-ncóce,
Ce-ai făcut mie nu-mi place,

Curechiul e cu omide
Și ni l'ai pus dinainte ;
Urechiușa-ncornurată,
Socăcița-i nespălată.

Socăcița răspunde :

Frunză verde de costreie,
Cui nu-i place las se stee!

Nănașa :

Of! de luni și până joî
Tot cu mâna prin țipoî
Pentru doi grițarași noi!
Of, sêracă socăciță
Mult te-ai fript pentru-o groșiță
De ar fi groșița de argint
Te-ai mai frige cât te-ai fript,
Dar grosita-i de aramă
Tu te-ai fript fără de sémă! Hop!

Socăcița :

Nu mă ocări așa rău
Că-s copilă din Bârgău,
Nu-mi numêra banî d'aramă
C'aceia n'aũ nici o sémă,
Făr numără-mî banî de-argint
C'aceia-s luați în rënd.

Nănașul :

Bine-mî pare, bine-mî pare,
Că și eũ sunt nănaș mare,
Am mai fost de două-ori
Și-oî mai fi de nouê-ori!

Socăcița :

Of, sêracu nănașu,
Tot închină și suspină

Și-i stă gândul la găină ;
Da găina-i cucuiată
In cămară încuiată,
Adă cheia s'o descuiū
Sē o daū nănașului,
Sē o taie drept în două
Sē ne facă parte și nouă,

Nănașa :

Nici asta nu-i așa
Fără gura ta cea rea,
Nici asta nu-i vîjită
Fără gura ta rînjită ! hop !

Când închină bucătăreasă găina :

Am găină huhuiată
Și-i închisă sub lăcată
Adă cheia s'o descuiū
Sē o daū nănașului.
La nănașu-s patru boi
Și-o turmă mare de oi
Și-o pungă cu taleri noi
Și mi-a da și mie doi
Ia-ia-ia ! (aci-i arată găina)
Dar nu ți-oī da,
Până nu mi arēta
Cureaua cu talerii
Și se-mī numeri mie tri.
Cine-i harnic de asta
Ca se-mī pușce găina ?
S'o-mpușce printre picióre
C'acolo-i carnea maī môle ?

După ce dă găina la nănaș, acela începe :

Socăciță vino-ncóce,
Ce-aī făcut nimic nu-mī place,

C'ai pus brânza subțirea,
Vino-ncóce și ți-o ié,
Plăcinta nu-i nici fățată,

Socăcița :

Am avut slabă zăgnată.

Nănașul :

Tăiețeei-s subțirei
Poți prinde boii la ei,
Găluscele-s mititele
Poți sparge capul cu ele,
Aitura-i prinsă bine,
O póte bea orî și cine!
Săracă găină albă,
Bun'ai fost de astă trébă ;
Săracă găină sură
Erî erai pe după șură
Și-amu ești cu banî în gură !
Erî erai pe după casă
Și-amu ești friptă pe mėsă.
Socăcița ni frumósă
Plăcinta nu ni brânzósă !

Socăcița :

Stați în loc boierî de frunte
Că-i dus cu calul la munte
Și-a da căluțului pinten
Și-a veni cu brânza minten !
Of, of, of și uf, uf, uf
Tot cu brâză de burduf !

Socăcița jucênd cu găina :

Vai de mine cum m'aș duce,
Puterea din mine fuge !
Săracă găină sură
Erî ai fost pe după șură
Și-amu ești cu banî în gură ;

Erî ai fost pe după casă
Și-amu ești friptă pe măsă.
Sêracă găină smultă
Popa-n gură ți se uită
Preutésa te-ar mânca
Numai de te-ar căpăta!
N'oiu da-o la nănașa
C'are pungă la pieptariu
Și mi-a da numai grîțari
Da oiu da la nănașu
C'are plug cu patru boi
Și-o pungă de taleri noi
Și mi-a da și mie doi!

\ *Unul din ôspeți:*

Socăciță lungă-n dejte
Carne-n ôle nu mai este;
Socăciță lungă-n nas
Carne-n ôle n'a ramas!

\ *Alt ôspe:*

Pentru-un blid de zamă acră
Tótă diuă-n cioroflécă
Pentru-un blid de chisăliță
Tótă diua terferiță.

Socăcița:

Frunďă verde de saschiu
Faceți-mi loc că eü viü
Cu cocoșu ca focu
Și l'oi da la nănașu,
Cu găina ca para
Și oi da la nănașa;
Da n'oi da-o la nănașa
Că nănașa-i cu brău lat
Și punga și-o-a uitat;

Da oî da-o la nănaş
Că nănaşu-i cu curea lată
Şi cu punga-mbăierată
Şi mi-a da taleri cu tórtă!

Apoi închină găina așa :

A nost tinăr împărat
Diminătă s'o sculat
Şi vecinii-o adunat
Mândră gotcă şi-o puşcat
In pădure sub un brad
Şi-am venit cu ea prin Cluj
Şi-am împenat'o cu ruji;
Şi-am venit cu ea prin Téca
Écă o-ai aici că-i gata;
Şi-am venit pe la Luier
Ecă-oai că-i pe tăieri;
Şi-am venit pe la Budac
Şi i-am pus saschiu în cap;
Şi-am venit pe la Ruschiorî
Şi-am împenat'o cu florî,
Nănaşule, dragul meu,
De nu cređi c'am fript'o eú
Sé mé fac dómna n hinteú;
Cu-atâta nu m'oî lăsa
Şi mai réu m'oî blăstăma,
De nu ți-am fript'o pe jar
Sé mé fac vin în păhar;
De nu ți-am fript'o pe foc
Eú se mé fac bosuioc;
Cu atâta nu m'oî lăsa
Şi mai réu m'oî blăstăma;
Sé mé fac păhar de vin
Dumitale se-ți închin
Şi se-mî trăesci nănaş mare
Că nu-i casă c'a dumitale:
Pe la uşi
Tot florî de ruji

Prin ferești
Tot flori domnesci
Pe cuiere trandafir
Pe mėsă cupă de vin
Dumitale se-ți închin.

Alta când duc găina friptă la nănași:

Faceți-mi un pic de cale
Să mă duc la nunu mare
Că tot închină și suspină
Și-i stă gândul la găină.
Dar nice eă n'am dormit
Că am fost la iegărit
Cu pușcuță subsuoră
Și pușcaiă o gălicioră,
Gălicioră de pe mare
Num'o fost pėnósă tare
Și tare m'am istrăduit
Până ce o-am ciupelit.
Da o-am putut și lăsa
S'o ciupelesci dumniata
Că nu-i găină-mpėnată
Nici nu-s pene de sub vatră,
Nici flori
De pe cuptori
Că-i din munții roditori
C'am âmblat din munte-n munte,
Mă dore pe sub genunche.
Și-am âmblat din munți în munți
Mă dore pe sub genunți.
Și-am âmblat din pisc în pisc
Mă dore pe la buric.
Și-oă da-o la nunul mare
Că îi punga plină tare
Că sėraca nănașuță
Ea n'are num'o dutcuță.
Că punga nunului mare
Este plină főrte tare

Că-i făcută de anglie
Și-mi va da talerii mie
Și-apoi dacă mi-i-a da
Ciapsă mândră mi-oî lua,
Că de când m'am măritat
Ciapsă mândră n'am purtat,
Fără una carmanjie
Și cu cincî degete viie ;
Dar sëracul mirele
Mândre-i fie dîlele,
Frunđă verde lemn uscat
El tare s'a supërat
Că asta-i hodă de pe tëu
Së o pușce tot mereu,
Da ea-i hodă di pe vale
Se o pușce-ntre picióre
Că găina-i ouătóre
Că-i cu ou-ntre picióre
De nu cređi na-o și veđi
Că-i găină ciupelită
Și cu banî trebe plătită.

Starostea mirelui strigă :

Socăcița miresii
Sede-n fundul grădinii
C'o mână de aluat
Și cuptoriul tot îi spart
Prin podele
Veđi la stele
Prin podlaș
La inimaș
Nu-i modru s'avem sălaș.

Nănașa :

Socăciță vino-ncóce
Ce-ai făcut nimic nu-mi place,
Bucatele-s nesărate
Nici-s fierte nici undate !

Socăcița :

N'am avut lemne uscate
Că-s pădurile departe.

Nănașa :

Nici îs fierte nici îs fripte !
Ce ni le puî dinainte ?

Socăcița :

N'am avut lemne pălite
Că-s pădurile oprite !

Nănașa :

Socăcița nu-i frumósă
Nici plăcinta nu-i brânzósă !

BCU Cluj / Centrul Socăcița / Library Cluj

Dar iertați preçum a fost
Bine că n'a fost de post
Că-i de mult de astăvéră
De când mă bag în cămară !

Nănașu :

Socăciță vino-ncóce
Ce-ai făcut nimic nu-mi place

Socăcița :

Oi sêracilor țipoî
Eû din unu-aș face doî ;
Oî sêracile lipî
Eû din una-aș face trii !

Vornicul :

Oi sêrace mutalău

Ce nevastă ți-am dat eu
Nu plătesce capul tău!

Socăcița arătând găina :

Séracă găină albă,
Bună-ai fost de astă trébă ;
Tu de mult ai cărcăit
Și de asta n'ai gândit!

Vornicul :

Socăciță stăi pe loc
Că n'ai nimică la foc
Num'o oluță cu scrob
Și una cu apă rece,
Socăciță, ce-i direge?

Socăcița :

Busuioc de pe cuier
Avem nănaș c'un boier,

Satiricul :

Cu ochii ca la hoher!

Vornicul :

Socăciță lungă-n póle
Ni-ai furat carnea din óle!
Socăciță hai încóce
Ce-ai făcut nimic nu-mi place,
C'ai făcut nesce toșmagi
Numai cu boii se-i tragi
Și-ai făcut nesce lășcuțe
Să le duci pe teleguță!

Socăcița :

Frunză verde de costree
Cu-i nu-i place las' se stee!

Cum cantă la nunți cu păharul în mană?

Păhărelu-i cât un cuiu,
Cum îl puî la gură nu-i!

Acest păharuț l'oî bea
Să sciū că mâne-oî zăcea,
Și ăsta l'oî înghiți
Să sciū că mânî oî muri.
D'acésta l'oî bea de-a dușcă
Să sciū c'oî muri de pușcă!

Așa ȃic vecinele
Că io-mî béu găinile
Da io de m'oî mânia
Și cocoșul mi l'oî bea!

Fiți prietini cu voiă bună
Până suntem împreună
Că dacă ne-om despărți
Dȃeū sci ce-a mai fi,
Care pe unde-om trăi.

Săracii prietiniî mei
Cum mă veselesc cu ei!

Să trăescă nănașu,
Pentru dēnsu-i libovu;
Să trăescă nănașu,
Pentru dēnsa-i dragostea!

Cine vrea se nu mai móră
Țină glaja subsuóră,
Și cine vrea se trăescă
Plosca se n'o părăsescă.

Horincuță-n glajă négră
Cum te béú lumea mi dragă;
Horincuță-n glajă verde
Cum te béú mi se mai șede.

Glaja gólă
Mě omórá,
Glaja plină
'Mí dă hodină.

Dragu-mi păharu plin
Badea tiněr nu bētrân;
Și mi drag păharul ras
Badea tiněr nu rēmas.

Frunďă verde din cărare
Sě trăesci nănașă mare
Sě porți pene de păuni
Sě botezi și se cununí, Library Cluj
Sě porți flori de celea verđi
Sě cununí și se botezi!

Nuna mare
Nebunare
Tot botéză și cunnă
Și pânză nu mai adună
C'o cară-n crișmă ca la móră
Tot cu cupa subsuóră.

Oi sěrace ciung uscat
Ce copilă-ai căpătat,
Oi sěrace ciung pârilit
Ce copilă-ai celuit!

Vai de mine bine stă
La grădina cea cu pomi
La mėsă cu vre-o doi domni,

La grădinața cu pome,
Și la mésa cea cu dómne,
La grădina cea cu iérbă
La mésă ómenī de trébă,
La grădina cea cu florī
La mésa cu domnișorī
U iu-iu-iu iu-iu!

Vai de mine multe sciū
Mult mă mir unde le țiū!
In poiată sub lopată
Incuiate cu lăcată,
Și scot una câte-odată,
Câte-odată când și când
Cându-mī vine badea-n gând.

Cum strigă cinstea?

Ho, o țiră dragii mei
Nu vė oprim dela berī
Nici de la mănăcări
Fără pentru vre-o dóuē cuvinte
Sė ne înțelegem unii cu alții
Ca frații,
Gazda casei cinstesce casa
Masa
Și mai tare fețele dumniavóstră,
Cu un prânz bun de bucate
De bune socăcițe gătate
Curechiū
Sė vė ungeți pe la urechi
Țipoī de grău curat
Cum Ddeū ni i-a dat,
Plăcințele, scoverdele
Dați toți cu mánile-n ele,
Carne friptă
Apoi opărită

Atâta s'a fript
Până sângele prin ea a eşit
Tremurări se mâncaţi
Numai se nu tremuraţi
Brânză de oi
Mulsă pe dinapoï,
De trei ciobani
Moşocani
Cu bâtele strêmb
Cu căţelele carne
Din sbice pocnia
Brânza se făcea,
Câte flori pe munte
Atâtea oi de multe
(respund nuntaşii: se dee Ddeu!)

După aceea fêtul meü
Acest gazdă cu minte
Fiind om cu minte
După ce îmbucă odată
Ar bea de două ori;
După ce îmbucă de două ori,
Ar bea de nouă ori,
Daţi o bute de rachiă crăescă
Gazda cască se trăescă
(Se trăescă!)

Bute cu trei cercuri
Se bem până miercuri,
Fiind butea vênătă
Se bem până Sâmbetă;
Butea e adusă de un Braşovean
Ardelean
Cu căruţa fórte ferecată
Cu teiü bine legată,
Avea cincă cai albi
Cu ruda doi;
Intr'o di de véră
De loc eşa din curte afară;
Alba de sburdată

Maî curund cădea
De cât pornia ;
De este cineva la mėsă
Ca se mulțămescă
Bine ; érá de nu :
Eü am traistă de a băga
Și copii acasă de a căra.
(Tot mulțam !)
Érá bun ajunsul
Jupâne căpitane
Cu ósteă dumitale
Bine că te-a adus Dđeü
Pe locul
Cu norocul
In o mie de cėsuri bune
Gazda nostru anume
Se-i đicem pe nume
N. N.
Ne maî cinstesce casa și mėsă
Dar maî vėrtos pe jupănesă mirėsă
Cu o solie tare frumósă
Se o porțe sánătósă
Si cu o mie de bani de argint
Toți aici în mână-mi sunt
Ca se-și cumpere jupânul mire caî sburdați
Ca domniî, cu ochelari învėțați,
Caî albuți
Cu pinteni la genunți
Sėü đis maî bine lulea
Sė ședă la foc cu ea !

Inchinarea pomului.

Cinstiți meseni,
Care stați la mėsă sfințită
Dela raiü venită
Fiți buni și din vorbe încetați
Și pucintele cuvinte ascultați,

Sânătos, pom frumos
Mândru și mănos,
Mănos ca véra
Roditor ca tómnă
Pe la póle poleit
Pe la mijloc zugrăvit
In numele domnului numit.
Acela e domnul mare
Care cóce grâul cu rēcóre
Și uscă fênul cu sóre.
Acest pom galbin
Dintr'un vêrf de paltin
Care eî l'aũ adus
Din dealul cu dorul
De unde resare bujorul;
Din șesurile cu iérba
Unde doî cosași cosia,
Și iérba nu mai scădea.
Dar trece o haită de nevestă
Ea nu se tacă și se trecă
Fără strigă :

Hîși tu ruică păsăruică
Cu un firuț de bosuioc
Dumneđeũ le dé noroc
Dđeũ se dee și la curțile dtale
Nănaș mare :

Șepte plugurî cu câte cincî cai
Dece coștee de mălaiũ
Patrudecî de vacî cu lapte
Și p'atâtea, ba de trei orî p'atâtea capre.
Dđeũ se dee belșug în țeră
Tot cu grăũ și cu sēcără
Sě avem ce lucra la véră;
Dđeũ se dee sě se pornescă văile
Sě se noiescă morile,
Sě macine găzdaciî
Sě se sature sěraccii,

Că găzdacii aũ sãmãnat
Și sêracii aũ lucrat.
Jupâne nãnaș mare
Ce fãgãduesci la finii dtale ?
Doi boi înjugați
Doi cai înhãmați
Și-o scrófã fãtãtore
Și-o vacã mulgãtore
Și óiã cu miel creș
În tot anul se botezi,
Ce a da Ddeũ!
Ddeũ dã multe vremi schimbãtore
Iérna omët și frig
Véra cald și p'o plóia din luna lui maiũ
N'ãi dta atãta galbinĩ se daĩ!
Deci gãndesce și fãgãduesce
Și pe finii dtale alegãduesce,
Cã de nu te-i gãndi
Și finii alegãdui
Eũ pomul l'oi zgãtai
Și turtele tóte or sãri.
Cãci turtele-s cu miere
La nãnașa pe plãcere
Și de nu-i veĩ da
Eũ pomulũ l'oiũ scutura
De turtele tóte or pica;
Cãci pomu-i cu mac
Și la nãnașa-i e drag.
Jupâne nãnaș mare
Sê te faci cu vóia bunã
Cu un pom dela finii dumnitale,
Cinstea micã, voia marc,
Sãnãtos se fie cine-l are,
Și se trãescã acum finii dumitale
Pomul se-l închinãm
Și amu deplin se o închiem!

Iuituri la nunți.

Ié séma cumnate bine
Că iaî sora d'ingă mine
Cu dênsa se trăesci bine !
De-oî vedé că trăesci rău
Mai mare voinic sunt eū
Inapoî ca se țî-o iéu

Jócă fina cu finu
De tremură pămêntu ;
Jócă finul cu fiva
De se tremură casa.

Mulțămesc la măicuța
Că mi-o umplut lăduța
De haîne ca mêtasa
Și de jolgiū și de bumbac
Și m'o dat după om drag !

O cunună, draga mea,
De aș sci că te fac spre bine
Te-aș tot face până mâne ;
De-aș sci că te fac spre rău,
Mai bin' te-aș țipa-n părău
Și-aș ședé la tatăl meū !

Sêracile moine late
Cum mărită mute-nflata,
Sêracile moine lungi
Cum mărită mute-n dungî,
Sêracă moșie mare
Scóte duda din unghiare !

Hop, hop, hop,
Nănașu-i sciop

Lelea-i surdă,
Badea-i orb!

Bucură-te sócră mare
Că-ți aduc pieptănătore,
Pe unde te-a pieptâna
Șepte anī nu te-a mânca
Fără tot ti văieta!

Bucură-te tu mirésă
Că bâta-i pe grindă-ncasă
Și-i cioplită-n patru dungī
Cât īs spatele de lungī,
I-i cioplită și-i pălită
După spate curuită.

Bucură-te sócră mică
Că-ți remâne loc
In joc
Și cărare
Pân' la vale
Și scaun în ședătore!

Cât mă uit p'aici prin casă
Nu vĕd ochī ca la mirésă
Mititeī și cinășei
Jócă lacrămile-n ei.

Miresuca cu cunună
Sĕ cunósce c'a fi bună,
Cămașa pe dĕnsa sună.
— Ei nicī măsa n'o fost rea,
Număi ea de ar fi așa!

Copiliță ce am fost eū
Vrednic'am fost în hinteū,

In hinteū cocie verde
Că acolo mi-se şede
Să âmbli cu cépsă crétă,
Să béu cafei deminéţă.

Cumnăţele dragul meū
Nu-mī purta soruca rēū
Că te-a bate Dumneđeū ;
Că de a şi greşi vre-odată
O sărută şi o iértă
Că-i minte copilărescă,
Nu póte se nu greşescă.

Bine-i fetiī, până-i fată
De-a mână-n trei đile-odată ;
Fata dacă se mărită
I-i cu inimuţa friptă.

Sé te joc până ce-i nuntă
C'apoi jocul Ńi se ciuntă.

Sună, sună-n codru sună,
Şi ce sună nu-i minciună
Chişlegile-s tērg de ţeră
Ce cumperī nu poŃi da érá ;
Chişlegile-s tērg bătut
Ce cumperī nu-i de vëndut ;
Chişlegile-s liturgie
Ce cumperī al tēū se fie !

Uiu, iu, nănaşule
Sucesce-Ńi musteţele
Sărută nevestele ;
Le sucesce cât de bine,
Mē sărută şi pe mine.

Vai de mine bine mi
Nu sciũ mãne cum mi-a fi?
Dar și mãne mi-a fi bine
C'or fi oile la mine
Și-oĩ mânca urdã și caș
Și m'oĩ da dupã nãnaș.

Supãratu-s nu mẽ las
Nu fac voiã la pismaș.
Sãracĩ cãntecele mele
Drãgãlașe îmi sunt ele;
Dragĩ îmi sunt a le cãnta,
Rẽu mẽ tem cã le-oĩ uita;
Dragĩ îmi sunt a le hori,
Rẽu mẽ tem cã le-oĩ jeli;
Dragĩ îmi sunt a le tot ñice
Rẽu mẽ tem cã le voiũ plãnge!

BCU Cluj / Central University Library Cluj
Tãtãișe ca și-a mea
Intr'un tãrg nu poĩ vedẽ:
Ochiũ și sprãncenele
Scrisã-s cu condeele,
Pe frunđuța nuculuĩ
Pe sãma frãtiuculuĩ.

